

Karel Lotsy: De Dordtse Magier (1893-1959)

Karel Lotsy was de man die in de jaren dertig het Nederlands voetbalteam tot grote successen leidde. Maar hij was ook controversieel. Jaren na zijn dood wordt hij beschuldigd van collaboratie met de Duitsers tijdens de oorlog. Historicus Frank van Kolfschooten schreef de biografie over Karel Lotsy. 'De Dordtse Magier, de val van een volksheld' laat aan de hand van vele nieuwe, onthullende bronnen zien hoe volksheld Karel Lotsy het slachtoffer kon worden van journalistieke, wetenschappelijke en politieke dwalingen.

Iedereen heeft het over nu de Dordtse Magier. Karel Lotsy, de eerste mental coach van het Nederlands Elftal. Voor elke wedstrijd hield hij een donderspeech, waarin hij de spelers opriep de eer van het Vaderland hoog te houden. Steevast eindigde hij met het aanheffen van de strijdkreet: 'Een, twee drie, lisimo, lisimo, pata pata, go go, go!' Met succes, het Nederlands elftal won wedstrijd na wedstrijd.

Maar er is ook een andere kant aan Karel Lotsy en dat is zijn verbondenheid met KNA. Deze onbekende kant kwam boven water toen Gerard Ek in ons archief een programmaboekje uit 1908 opdiepte. Het betrof het programmaboekje van de Nationale Zangwedstrijd op 6,7 en 8 juni 1908 ter gelegenheid van het 10-jarig bestaan van de KNA. Feestwijzer stond er op de voorkant en dit kleinood kon men tegen betaling van 25 cents bekomen.

Het begrip sponsor kende men in die tijd niet, dus benoemde men een eere-comité, bestaande uit vooraanstaande Dordtenaren. Burgemeester Wichers, 2-de kamerlid Simon van Gijn, de wethouders, industriëlen en bankiers, statenleden zaten er in. Het programmaboekje vermeldde dat er meer dan 2500 zangers meededen, verdeeld over 45 deelnemende koren, die over meerdere dagen de strijd met elkaar aangingen. Wat zal dat een spektakel zijn geweest. De stad was overspoeld door mannen in zwarte pakken, overal moet gezang geklonken hebben. Reizen was in die tijd niet gemakkelijk, dus moeten de hotels in die dagen boordevol gezeten hebben met zangers. Niet voor niets bevatte het programmaboekje advertenties van hotels zoals Ponsen en Heibeek. Een overnachting met ontbijt kostte f. 1,25. Restaurants van 'grote klasse' boden een plat du jour voor slechts 1 gulden. Ja, toen was de gulden nog een gulden.

Maar wat heeft dat nou met Karel Lotzy te maken? Ja nu komt het! In het programmaboekje stond een advertentie van de brandverzekeringsmaatschappij de Holland van 1859, en wie is daar directeur van geweest? Jazeker, ene Karel Lotsy! Hij had dus ook nog verstand van verzekeren! Maar helaas kan dat niet de Magiër van Dordt geweest zijn, want die was in 1908 nog maar 15 jaar!. Hoe zit 't dan in elkaar? Het antwoord ligt voor de

hand: dat moet dan zijn vader zijn geweest!

Raak! Google gaf het antwoord: Johannes Paulus Lotsy (1867-1931), botanicus, was de vader van Karel Lotsy, telg uit een roemruchte Dordtse familie. De grootvader van Karel Lotsy was één van de oprichter van de Holland van 1859. Zowel de oom van Karel als hijzelf zijn directeur geweest van de Holland van 1859. Die oom was de sponsor van de KNA. Zijn overgrootvader was burgemeester van Dordrecht.

Dus, ergo conclusio, het kan niet anders dan dat de Magier van Dordrecht aan de hand van zijn vader en zijn oom de concerten van de KNA heeft bezocht. Sterker nog, tijdens die concerten heeft hij zijn inspiratie opgedaan voor zijn mental coach-schap bij het Nederlands Elftal! Dus welbeschouwd is de KNA, indirect weliswaar, verantwoordelijk voor de successen van Oranje.

En daarbij is het niet gebleven. Tijdens de KNA-concerten ter gelegenheid van zowel het 50- als 60-jarige jubileum van de KNA, in resp. 1948 en 1958, prijkt de naam van Karel Lotsy, directeur van de Holland van 1859, op de lijst van de leden van het eere-comité. Dus toch, Karel Lotsy was sterk verbonden met de KNA.

Terecht staat Karel Lotsy op plaats 6 van de lijst van de beroemdste Drechtstedelingen aller tijden, uiteraard na Johan de Witt, Albert Cuyp en Ferdinand Bol, maar boven Cor van der Gijp, Kees Buddingh' en Jan Eijkelboom.

Wie had dat nou ooit kunnen denken?

Fred van Os

